КИТЕП –

БИЗДИН ДОСУБУЗ

КИТЕП- БИЗДИН ДОСУБУЗ

Максаты: окуучулардын патриоттук эстетикалык сезимин тереңдетүүдө китептин эбегейсиз ролун түшүндүрүү. Китеп окуунун маданиятына үйрөтүү. Китеп эмнеден жасаларын, анын келип чыгыш тарыхы, ал билим булагы экендигин, аны баалай-сактай билүүгө жана аяр мамиле жасоого үйрөтүү.

Китепти жакшы сактоого, таза кармоого, китепти сүйгөн окуучулардан болууга тарбиялоо.

Жабдылышы: Сүрөттөр, макалдар, ырлар, эмблема, китеп көргөзмөсү, жомок, аңгемелер.

Жүрүшү: Уюштуруу иши.

Мугалим: Саламатсыздарбы, бүгүнкү «Китеп – биздин досубуз» аттуу тарбиялык кечебиздин коноктору жана катышуучулары. Анда эмесе 4-класстын окуучулары тарабынан даярдалган кечени ачык деп жарыялайбыз.

Гимн: Кыргыз Республикасынын гимни ырдалат

«Алиппе» окуу китебини автору Сулайман Рысбаев менен маек

Декламация:

Китеп –менин тунук таза булагым,
Китеп – менин өчпөс жарык чырагым.

Теңирберди:

Көптү окуп, көптү билип китептен,
Мекениме талбай кызмат кыламын.

Айпери:

Китепти сүй, баркын бил,
Китептин көп акылы.
Ким китепке дос болсо,
Ал ошонун жакыны.

Азат:

Китеп керек айылга да шаарга,
Китеп керек балага да, карыга,
Китеп жардам берет баарына.

Хор: «Китеп»

Мугалим: Өзүңөр ырдап өткөндөй биздин акылыбыз, жакыныбыз болгон китеп эмнелерден жасалат?

Окучу: Китеп кагаздан, ал эми кагаз жыгачтан жасалат. Китепти жасоого көп эмгек жумшалат. Ошондуктан китепти этияттап урунуу керек.

Мугалим: Китептин эмнеден жасаларын айтып өтөт, түшүнүк берет.

Көрдүңөрбү, балдар, китепти жасаш үчүн көп эмгек талап кылынат экен.

- Китеп качан пайда болгон?
- Китептин качан келип чыгыш тарыхын айтып бергилечи?

Окуучу: Россияда китеп басып чыгаруу 1564-жылы башталган. Биринчи китеп басып чыгаруучу Иван Федоров деген киши болгон. Ал басмакана уюштурган, ар бир тамганын шрифтерин түзгөн. Бүт жумуш кол менен аткарылган. Ошондой басмаканадан чыгарлган китептердин саны аз болгон. Азыр болсо бир күндө бир нече миңдеген китептерди чыгарышат. Адамдар китеп басып чыгара турган автоматташтырылган машиналарды ойлоп чыгарышты.

Мугалим: Көрдүңөрбү, балдар, биринчи китеп бизге чейин кол менен аткарылгандыктан, силерге окшогон балдарга китеп жетишсиз болгон. Азыр силер китептин түрлөрүн окуп жатасыңар, занабыздын бактылуу балдарысыңар. Андыктан китепти барктай билүү керек.

Көркөм окуу

Эрмек:

Мына ушул алтын китеп,
Адамзат ушундан ар кыл акыл күтөт,
Бул китепти окуган айга, күнгө да жетет.

Айпери:

Билим кени - китеп,
Тарбия кени - мектеп.
Ким китепти көп окуса,
Ал көптү билет.

[illegible]:

Китептен биз билебиз бардыгын,
Китеп бул түгөнбөгөн билим кенчи,
Китептин көп окуган көптү билет.

[illegible]:

Андыктан аны барктай билүү керек,
Китеп бизге чын жолдош.
Китеп бизге анык дос,
Пайдаланып китептен,
Акылына акыл кош.

Кенжеке:

Чечен кылып сөзүмдү,
Сен ачкансың көзүмдү.
Акырындап ойготтуң,
Уйкудагы сезимди.

Инсценировка: «эки китептин маеги»

Алып баруучу: бир күнү эки китеп жологушуп маектешип калышты:

1-китеп: Кандай досум? Көрүшпөкөнүбүзгө көп болду. Ии... эмне өңүң азып, кумсарып, жүдөп алыпсың? Арыктап да калгансыңбы? Жашооң деги кандай?

2-китеп: - Ээ, досум, менде айтсам арман көп. Басмаканадан чыккан соң жаман окуучуга туш болдум. Ал мени сырттап кармамак турсун, барактарыма чийип, атын жазып, боеп, керек болсо жалкоолугу кармаганда тапшырма аткарбаш үчүн барактарымды айрып салат, сыртымды этимден эбак эле бөлүп салган, класстагылардын баарынан уялам.

Ал бала «3» тү кээде эле албаса, алган баасы «2».

А. өзүн жөнүндө айтчы, өңүн жакшы жылтырайт, семирип да калыпсын.

1-китеп: - Мен болсо жакшы окуучуга туш болдум. Ал мени алган күндөн баштап сыртымды сырттап, окуп, токтогон жерине закладка коюп, барагымды бүктөбөй, кадырлап кармайт. Барактарымдын бетинен бир да жазуу-чийик көрбөйсүн. Колун самындап таза жууп, анан окуйт мени. Эркелетет, анткени, окутам мен аны жалаң «5» ке.

Эсен:

Бул жомокто табышмак жок,
Китептерде айып жок.
Кандай окуучу экениңди,
Жандармагын өзүн, талда!

Мугалим: - Балдар, кана жомоктун жандырмагын тапкылачы? Ким китептин душманы?

Китептин душманы
А. Осмонов

Алтынай:

Ким китепти кирдетсе,
Китеп баркын билбесе,
Жулуп алып барагын,
Орой салса бир нерсе.
Ал - китептин душманы.

[illegible]:

Ким китепти сүйбөсө,
Кадырына күйбөсө,
Барактардын шарт айрып,
Калжаң-кулжаң, сүйлөсө,
Ал - китептин душманы.

Ынтымак:

Ким китепти кордосо,
Ырайымы болбосо,
Сүрөттөрүн уурдаса,
Уурдап көнгөн колдорчо,
Ал – китептин душманы.

Мугалим: - Бардыгынан Ким жаман?

Хор: - Китепти жырткан шум жаман.

Мугалим: - Китепти сүйгөн балдардан,

Хор: - Наалат алсын ал адам! - Ал – китептин душманы

Инсценировка: «Китептин баркын билели»

Мугалим: Биздин залкар жазуучуларыбыз китеп жөнүндө көптөгөн ырларды жазышкан, эң сонун ойлорду айтышкан. Бүгүн сабакта ошол ырлардан айтып коелучу.

Кут билим Ж. Баласагын

Бийтымак:

Ушул китеп – улуу кондор жемиши,
Билимдүүгө терең билим деңизи.
Жалаө акыл – насаат сөздөн түзүлгөн,
Шуру сымал жибек жипке тигилген.

Ким китепти окуй билсе түшүнө,
Эки дүйнө жарык берет ишине.
Мындан артык мурун китеп бар беле,
Жаралабы кийин буга тең тете.

Калича:

Эгер чыкса андай белдүү азамат,
Даңктаганга мен даярмын кубаттап.
Китеп көп араб, тажик тиллеринде,
Бул – китеп эң биринчи биздин тилде,
Билимдүү бул китептин баркын билет,
Окуган акыл-оюн эске түйөт.

Алина:

Окуу, окуу жана окуу!
Айткан ата – бабабыз
Ал ураанын, ал ураанын
Биз аткарчу балдарбыз.

Эрмек:

Мына бул – алтын китеп,
Адамзат ушундан ар кыл акыл күтөт.
Бул китепти окуган Айга, Күнгө да жетет.

Мадина:

Ойлоим өсөт акылым,
Окуй берсем күндө эле.
Китеп менен дос болуп,
Кирем кызык дүйнөгө.

Алтынай:

Китепти окуган – арыштайт, озот.
Айга колун созот.
Анткени, китеп акылга акыл кошот.

Аскар:

Сүттөй таза тилеги,
Дениздей талабы,
Көктөй тунук акыйкат,
Анын ар бир барагы.

Альбина:

Таалайдын нурун көрсөтүп,
Чакырып турат келчи деп.
Арамдыктан тазалап,
Жакшылыкка ээрчитет.
Ошондуктан баркын бил,
Кирдетпестен бир четин.
Сыя төгүп булгабай,
Таза сакта китепти.

Мугалим: Азыркы күндөгү көрүнүштөн «Атасы менен баласы»
Элина, Элдияр: «Китепти оорутпайм»
Мугалим: Улуу адамдардын айтканынан угалычы.
Бегзат: Китеп окуган, эч нерсе окубаган адамдан алда канча жогору турат.
В.Г. Белинский
Элина: Адамдар китеп окуганды таштаса, анда алар ой ойлонуудан да калат.
Д.Дидро
Азизбек: Бул кыйымда китептен сүйүктүү дос жок. А.Навои
Алибек: Мен үчүн китеп алтын тактаган да кымбат. В.Шекспир
Дамир: Китеп адам жанына чындыктын үрөнүн себүүчү курал. Я.А.Каменский
Мадина: Билимден ашкан күч жок. М.Горький
Мугалим: Элибизде китеп, билим жөнүндө кандай макалдар айтылып жүрөт?
Камила: Акыл айга жеткирет, өнөр көккө жеткирет.
Эрмек: Билими күчтүү миңди жыгат, билеги күчтүү бирди жыгат.
Адина: Китеп – билим булагы, билим – өнөр чырагы.
Бекжан: Китепсиз билим жок, билимсиз өмүр жок.
Элина: Ким көп окуса, ал көптү билет.
Нурбек: Билимдүүнүн түнү - күн, билимсиздин күнү - түн.
Элдияр: Китеп – мүлк, оокат, нан, китеп окубаган адам ал – наадан.
Камила: - Билим, билимин менен баалан.
Мугалим: Табышмак айта билебизби?
Адина, Рамис, Элдияр
Мугалим: Китеп бизди эмнеге үйрөтөт жана бизге эмне берет? Окуучулардын жоопторун талкуулашат.
Мугалим: Китеп билим берет деп жатабыз, кайсы убакта окуу керек?
Азат: Мектептен келип тамактангын, бир аз эс алгын, ойногун.
Нурсулуу: Кийин чарчаганың жоголуп, эс ала түшөсүң, анан сабак окусаң болот.
Мугалим: Кайсы жерде окуу керек?
Алибек: Үйдө бир көнүп калган жериң болот. Сабакка киришкенге чейин столуңда сабакка даярдыгыңды текшерип чык. Карандаш, дептер, сызгыч, китептериң барбы? Жарык сол жаткан түшкөндөй болсун, столдун үстүндө ашык буюмдар болбосун.
Мугалим: Эмнеден баштоо керек жана кантип аяктоо керек?
Камила: Алгач сен үчүн анча деле кыйын эмес сабакты окугун, андан кийин кыйынына киришк. Сабакты жакшы түшүнө баштасаң, анда эч нерсеге алагды болбой даярдан. Сабакты жакшы түшүнбөй бара жатсаң, анда эң жеңил деп эсептеген предметти окугун.
Сабакты баарын окуп, тапшырмаңды аткарып бүткөн соң, көчөгө чыгып ойно. Кыймылдуу кызыктуу оюндардан ойногун, анда да активдүү бол.
Кайталоо – окуунун энеси. Оор материалдар болсо, аны жатканга 1 саат калганда, же кебүнчө эртең менен туруп кайталагын. Эң оор жерлерин мектепке бара жатып жолдон дагы бир жолу эсиңе түшүргөнүң оң.
Мугалим: - Окуунун ритми.
Нурсулуу: Баарынан мурда өзүң калыптанып калган сабактагы ритмди сакта. 45-50 минут иштеп, анан эс ал. Эс алуу убагында дене тарбия боюнча бир нече көнүгүү жаса. Пол жуугун, гүлдү сугар, кыскасы эс алууну 10 минутадан ашырба.
Мугалим: - Көрдүнөрбү, балдар, терең билимдин негиздери ушул эрежелерди сактаганда гана жаралат.
Мугалим: - Кана, балдар, киминер өзүңөр жазган жомок, ангеме, табышмак, макалдардан окуп коесуңар?
Адина, Калича, Камила, Тенирберди: - жомокторун окушат.
Мугалим: - Балдар, китеп, дептерге дяр мамиле жасап, Н.К.Крупскаянын «Китепти күтүп ал» деген сөзүн дайыма эсибизге тутушубуз керек.
Жыйынтыктоо
Мугалим: - Ошону менен бирге окуучулардын сиздер үчүн даярдаган ыр, бийлерине көңүл буруп коюңуздар (Окуучулар ырдап, бийлеп беришет).